

MAGYAR KURIR

Bétsből, Februárius' 3-dikán 1818.

*Afrikai Ragadozó Státusok.*

Genuából a' múltt Jan. 10-dikéről illy borzasztó történetet írnak: „A' *Sardiniai* Vice-Consul megérkezett ide *Algirbol*, és ezt a' szomorú hírt hozta onnét magával: Egy *Sardiniai* hajót elől találának az *Algiriai* tengerirablók a' középtengeren, megfogják, *Algirba* bevisszik, és az alatt a' szín alatt, hogy nem jó a' passusa, letartóztatják azt. Ezen igazságtalan tselekedet ellen egyszeriben protestált a' *Sardiniai* Vice-Consul, és minden Tisztitársaival egyetemben elment a' Deyhez, hogy a' dolgot ennek elébe terjessze. A' Dey testörzötől körül vétetve, és kezében kardot tartva fogadta a' Consulokat. Az előtt való este még egy más gonoszság is történt: t. i. a' Dey az *Anglus* Consulnak fiát, és két testvére' leányait az utzán nyilvánosságosan magfogatta, és a' fiút tömlöztbe, a' leányokat pedig a' *Serailha* hirtzoltatta, hol ezeket tüstént török ruhába öltöztették. Most már a' Consulok ezen természetet megháborító szilajság ellen szót tettek, mellynek hallására annyira tüzbe jött a' Dey, hogy egyszeribe megparanczolta testörzö kapitányjának, hogy a' tömlöztben lévő ifju embernek a' fejet mindjárt elüttesse, és az Audientziás szálának ajtaja elébe tettesse, ha ezen protestálásnak engedni kellene. A' szerentséllen ifjú' jelen lévő attyának testét borzadásfutotta-el, ezen kegyetlen fenyegetődzésnek hallására, és kérte Tisztitársait, hogy ne is Lérjék most az egyszer többet a'

Deyt. A' következő napon parantsolatot kapott a' *Sardiniai* Consul, hogy *Algirbol* hirtelen takarodjon el; leányát pedig ettől is az előtt való éjtzaka erőszakosan elragadták, és a' két *Angliai* leányokhoz a' *Serailha* vitték. Ha már ezeknek a' fertelmes szil-j tselekedeteknek csak a' fele igaz is: még is méltó, hogy ezen *Barbarusok* ellen egész *Europa* haragja fellobbanjon.

P r u s s z s z i a.

Prusszia most 3 millió font *Sterlinget* köitsönöz *Londonban*, *Rotschild* és *Barandon* nevezetű Bankiroktól, 36 esztendőre 5 proCento *Interesre*. Zálogul *Prussziának* jövedelmei, és a' *Kirátyi* jószágok vannak feltéve. Az *Intereseknek* félesztendei időhatárookban lejendő megfizetésére pedig bizonyos különös jövedelmek engedődnek a' *Berlini* Tengeren *Kereskedő-Társaságnak* által, hogy ez azokból, az interest rendesen fizesse.

Jan. 17-dik és 18-dik napjain a' *Király* ő Felségének parantsolatjából a' *Koronázás* és *Rendek*' innepét szentelte *Berlin*. Az első napon dél előtt 10 órakor össze gyültek a' *Fekete Sas* Rendjének, a' *Veres Sas* Rend' mind a' három osztályainak, az *Érdem* Rendnek, a' *fekete és fehér pántlikás vas kereszt* Rendje' első és második klasszisének, — és a' *St. Johanniták* Rendjének meghívott vitézei, ugy nem küömben a' katonai és közönséges *betsület-jel*' első és második klasszisében lévő személyek a' *Királyi* várbau a' *Ritter* Szálában a' *Királyi Thronus* előtt. Jobb felől állottak a' *Koronaörökös*.

és minden Kür. Herezgek, bal felől a fokete s veres Sas Rendnek vitéze, középen pedig azok az új vitézek, kiket Jan. 15-dikén nevezett-ki ő Felsége. A többi helyet a többi vitézek foglalták-el. General Lajtnánt *Pirch* II. alkalmasossági beszédet tartott azokról a tárgyakról, mélyekére mindent Vitézi Rendje emlékeztethet. Ez első napon történt; Jan. 18-dikán pedig előbb pompás istentisztelet az után pedig nagy ebéd volt.

Frantzia Ország.

Manson Asszonyon kívül, kinek könyvét már 6-díkszor (sőt németül itt Bétaben is) nyomtatják, még egy másik ifjú asszonykának pere is foglalatostoktatja most a Párisi közönségnek figyelmetességét. Ez az ifju asszony a férjét azért, hogy öregellette, vagy más valami okból, elég az hozzá, hogy elhagyta, és egy Kapitányhoz tsapta magát. Az asszonynak törvényes férje még mind szerette feleségét, és sokat próbálgatta magához vissza édesíteni, de hiába. Egyszer a *Palais Royalban* sétálgat, lát az asszony a Kapitánykarján egyszer tsak előbe akad. Az ember kezdi mosni az asszonyt, az asszony pedig hideg vérrrel kéri a Kapitányt, hogy garomba férjét egynéhány páltza ütessel hozza észre. A Kapitány ezt megteszi, és így kerekedett a per. A férj a feleségét előbb bevádolta, a feleség pedig a férjét azután azért panaszolta-be; mivel míg vele lakott, rosszul bánt vele.

Egy harmadik asszonyság pedig t. i. ama *Dufay* Oberstertől duellálás közben agyon lövett *Generalis Saint Morynak* az özvegye, férjének megöletéséért törvénykezik Párisban. Minthogy az említett asszonyság egy Frantzia országi *Pairet* is részesnek mond ezen általa úgy nevezett gyilkosságban: tehát a dolgok a *Pairek* kamarája elébe van utasítva.

Perpignanban karátson előtt való estve éppen az éjszeli *Mise* alkalmasosságával a fő *Templomnak* tornyában egy

55 mázsás barasg lezszakadt. A barasgok közül egyet egészen össze szabtott; de többeket is érhetett volna a szerentsétlenség, kivált éjtzaka léréen.

Másik szerentsétlenség *Luizy* nevű faluban történt. Valami úton belopódzott egy nyuszt egy házhoz, a hol egy hat hetes, és egy 8 hónapos gyermekkel magokban voltak a höltsöben. A vérszopó állat nekik esett, és mind a két tönök a vért kiszívta. A fiatalabb egyszerűen műrdjárt meghalt, a másik pedig, melly magát úgy látszik hogy oltalmazta, mivel kezei meg voltak sebesítve, olyan állapotban volt, hogy még reményleni lehetett megmaradását. Az anyok haza jövén, gyermekeit össze martzangoltatva, a gyilkos állatot pedig a höltsöben kedvére aludva találta. El lehet gondolni, hogy nem soká tűnődött rajta, hogy mi tévő legyen a gonosz állattal; egybe agyon sujtotta azt.

Nagy Britannia.

Az Afrikának belső részébe tapasztalás végett szándékozó társaság *Sierra Leoneba*, mint innen írják, vissza tért *Rio Nunestól* tsak mintegy 150 mérföldre mehettek előre, itt egy nemesség egytállyan nem bocsátotta őket tovább, úgy hogy vissza kellett nekik indulni. Majd tsaknem mind elveszt valami marhat tsak elvitték magokkal. A katonaság közül több tisztelt, 200 kőtevényhöl pedig, a mi különös, tsak keltő halt-meg. Kapitány *Campell*, *Rio Nunezben* halt-meg visszatérése után két nappal.

Plymouthban a hajonéttal való hadakozásnak valami új módjával tették most próbát. A megtörténhet i veszedelmnek eltávoztatásáért a hajonétnak a végére mind olyan gombokat valtak, a milyenek a vívó rapirokon vannak. Két regimentek állottak-ki, egyik a régi, másik az új módon tsatázott. Tsakugyan az új módon tsatázók győztek.

Egy Coufs nevű Bankir közelebb 3000 font Sterlinget ígért egy híres Orvosnak esztendőnként azért, hogy semmi más beteget soha ne gyógyítson, hanem minden tudományát és figyelmét egyedül csak ő reá fordítsa.

Eszaki Amerikai Egygyesült Státusok.

(Folytatása az Elölülő' azon beszédének, melyet az a' Congressus elkezdedésekor mind a' két Háznak, Követéje által, küldött)

Hazánknak belső állapotja olly kedvező, hogy nem csak több mint 18 millióból álló adósságból kifejtődztünk; de még a' Kintstárban 6 millió Dollár maradt is. Külömben is Finantziánk úgy áll, hogy minden esztendőben a' bevételeink több mint 2 millió Dollárral mulja fellyül kiadásainkat. Azt a' 15 millió Dollárból álló adósságunkat, melyért *Bo-parte*, *Louisianát* nekünk által engedte 1819-ben egészen kifizethetjük. De még a' *Mississippi*' Capitalist is ugyan azon esztendőben az e' végre kimutatott státus földjei által semmivé tehetjük, mely meglévén még azt is elérjük, hogy esztendeji jövedelmünk több mint 4 millióval fogja rendes kiadásainkat meghaladni. A' hadi departamentumnak utolsó jelentése széként 800,000-re lehet hadi erőnköt tenni. A' regularis szárazí katonaság az *Atlanticum* Tenger mentében és a' belső szélekre van kiállítva. Tengeri erőnkre nézve szükségesnek találtuk erős hajókat tartani mind a' közép tengeren, mind a' *Mexicói* Tengeröbölben.

Az *Erie*-tavánál lakó Indus nemzetiségektől, úgy a' *Cherokeese*ktől is földeteket vásároltunk, melynél fogva reményelhetjük, hogy birtokaink egész *Michiganig* ki fognak terjedni, és *India* s *Illinois* Státusokban lévő plántalaksaink apródonként egyesülnek a' *Missou-ribeliekkel*. Délfele hasonló hasznos következtetések várakoznak ránk. Illy éria-

si lépéseink mellett kötelességünk a' hazánknak pallérozásáról gondoskodni. Egy ollyan Status melly vadászokból áll, csak szörnyű nagy kietlen pusztákon állhat fel. Nem maradhat az meg a' pallérozott népnek egymáshoz való köszörülődésével, és nagyobb erejével, de törvény szerént meg sem kell neki maradhatni; mert a' föld minden embereknek adatott, hogy annyi lakjon rajta, a' mennyi csak elfér. Nagyon szép, hogy az *Erie*-tavánál lakó Indiai nemzetiségekkel való alkuban a' fenntartott földbirtokban a' volt a' tész; hogy ezek az Indusok szokjanak a' magános birtoknak idejához, és a' földműveléshez; esztendőnként való segedelmet is ígértünk nekik, egyéb szükségük tellyesítésére. A' Congressus ítélje meg, hogy nem kellene-e még másféle segedelemmel is lenni erántok, hogy a' polgári életben minél gyorsabb lépésekkel mehetnek előre.

Ebből reánk nézve az a' haszon háramlik, hogy hátorságba vagyunk helyeztetve. A' tavak, a' *Mississippi* és *Missouri* mellé plántált, és regularis katonaság oltalma alatt lévő népünk ollyan sántz gyanánt fog szolgálni, melly az Indusokkal ha egészen el nem hagyathatja is ellenségeskedéseiket, de apródonként csak töri azokat. Az Indusok apró fegyverekhez lévén szokva, városokat nem lesz szükség itt épitenünk, holmi apró futó sántzok is ha ágyukkal oltalmaztatnak, jó szolgálatot tesznek ő ellenek. Csak a' partokon és belől az Országban kell erősségekről gondolkozni. A' *Fundy Bay*-tól fogva egész a' *Mississippiig* ezektől fog kereskedésünknek hátorsága nagy folyóvizeinken függeni.

Ezen s több efféle okokból azt lehet reményleni, hogy a' Status földjeinek a' bősége megjavul. Délre, s Nyugotra több új Statusok fel vagynak a' Szövetségbe vétetve, és valahol eladó földek vannak, ott mindenütt jól organizált hivatalok van-

nak felállítva. Ha majd az Indusok el-
lenségeskedéseik megszűnnek, hihetőkép-
pen meg fog a' kívándorlóknak száma
nevekedni; ha pedig ez megesik, jobban
keresik mindjárt a' földet. A' Nemzetnek
ebben az esetben azon kell lenni, hogy
a' kívándorlók minden módon buzdittas-
sának a' vételre, de ebből tsakugyan ma-
gának a' nemzetnek kell a' legelső hasz-
not huzni. Mert tegyük-fel, a' nagy Ca-
pitalisták vennének most igen sok darab
földröket, utóbb felvernék az árrát, és
kié lenne a' haszon? De még a' kíván-
dorlásokat és megtelepedéseket is úgy
intéznék ezek a' magános személyek, a'
mint magokra nézve hasznosnak talál-
nak.

Ha jelenvaló környüállásainkat meg-
vizsgáljuk, úgy találjuk, hogy min-
den oldalról igen kedvező az állapotunk.
De sokkal boldogabbak lennénk, ha jó
utaink és kanálisaink volnának. Már er-
ről a' dologról az utolsó ülésben volt szó,
de az az ellenvetés, hogy a' Congressus-
nak efféle javításokat nints jussa behozni,
ketté vágta a' dolgot. Az igaz, hogy én
magam is hosszvas gondolkozás után úgy
találtam, hogy a' Congressusnak ez a'
jussa nintsen: de van jussa a' Statusok-
nak azt javasolni, hogy a' Constitution
e' részben tegyenek változást. Valamint
maganak a' Constitutionnak természete hoz-
za azt magával, hogy kétséges esetek-
ben ilyen meghatalmazásról gondoskod-
junk; úgy bizonyosan reménylhetjük,
hogy ezt a' hatalmat, valamikor az szük-
séges, mindenkor megnyerjük. E' jelen-
való esetben a' dolognak hasznos volta,
és az uralkodó egyetérzés kezesek a' fe-
lől, hogy a' teendő ajánlásnak lesz fo-
ganatja. És ha tsak ugyan így lesz a'
dolog, jó lesz még a' jóvalott változás-
hoz azt is hozzá ragasztani, hogy a' Con-
gressusnak legyen hatalma Oskolák fun-
dálására, és a' tudományoknak terjesz-
tésére.

Bé z m i v e i n k a' Congressusnak ta-
vábbi figyelmetességét meglívánják. Nagy
az azokra fordított tökepenz; de szép az
előmenetel is.

A' mi a' közönséges épülete-
ket illeti, sajnálni lehet, hogy a' Ca-
pitolium még nints olyan állapotban,
hogy titket befogadhasson. Két szárnyai
talan a' jövő ülésig készen lesznek, úgy
hogy ott gyűlhetek össze, a' közepének
is nem sokára el kell készülni, hogy más
hivatalok, mellyeknek most az épület
szüke miatt magános épületekben is kell
szorulkozni, minél előbb helyet foglal-
hassanak benne. Igen sok nemzetek ki-
váltképpen pedig a' régi világnak szabad
Statusai, felette sokat tartottak fő váro-
saink kikészítése felől. A' Nemzeti kor-
mánynak egy állandó helyre szervező-
ben való politika, és az ennek végrehaj-
tásában kimutatott buzgóság bizonyítja,
hogy e' részben mi sem voltuk fél várol
a' dolgot. A' mi szinte közepén való fele-
vésünk az egységnek legszélsőbb déli
's északi határszélei között, és nyugotról
egy hajókásható vízzel való szomszéd-
gunk ismét azt mutatja, hogy okosan ki
volt tsinalva az erre való rajzolat.

Ha körül nézzük Statusainkat, külö-
nös örömet érezhetünk midőn megszab-
dító seregünknek régi tisztjei, a' katonái
akadnak itt ott élénkbe. Ezek a' ne-
gyon érdemes polgárok már többnyire a'
halálnak karjai között pihennek; de sokan
vagnak még közöttük olyanok életben,
kik szegénységben és valóságos nyomor-
úságban sínlödnék. Ezek a' haza' hálá-
datosságára méltán szímet tarthatnak.
Egynéhány esztendők mulva örökre el-
vesz ennek kimutatására az alkalmazot-
ság. Valóban már olly régitske a' dolog
hogy nem igen sokan lesznek, kiket eszo
gondoskodás meg fog örvendeztetni.

Mint hogy belső adó nélkül is elég a'
Statusnak jövedelme ez idő szerént való
költségeinknek kielégítésére: tehát köte

les vagyok a' Congressusnak az adóknak eltörlését javasolni. Adót vetni a' népre, mikor a' Statusnak szükségei azt kívánják, kiváltképpen valamely szabad nemzetnél, a' legszentebb kötelezetések sorába tartozik. Ezeknek lelkiismeret szerént való tellyesítése a' nemzet' virtusának, és annak a' jele, hogy az maga magát tudja igazgatni. De az adóknak megszüntetése has onlóképpen a' nép képviselőjinek köteleességek. Mi tudjuk, hogy a' szükség idején, melly példás hívséggel viseltük a' terhet. Most szerentsésnek tartom magamat, hogy ugyan ezen teréhnék a' nemzetről való levételét javasolhatom, hasonló készséggel sürgetvén majd valaha, ha a' szükség úgy hozná magával, annak újra lejendő felvevését.

Washington Dec. 26-dikán 1818.

James Monroe.

B é t s.

E' folyó esztendeji Jan. 1-ső napján költ Felséges végzésénél fogva Erdélyben a' Repsi Széknél Király-Biró Titt. Krausz János urat, 55 esztendők elforgása alatt különböző tulajdonságokban tett hasznos szolgálatinak, és a' Felséges Uralkodó Ház eránt megbizonyított hívségének tekintetéből, Erdélyi nemességre méltóztatott Felséges Urunk' kegyelmesen emelni ezzel a' Praedicatummal Ehrenfeld.

* * *

A' multt Januariusnak 31-dikén délelőtti 9—10 óra között függesztették fel azt a' híres Grasel György haramját két tzinborástársaival egyetemben a' Burg

és Schotten nevü kapuk között lévő sánta térségen, kinék míg szabadon volt utóbb már olly nagy hire kerekedett mint a' Tatarjárásnak. Mind a' hárman Morvába valók voltak, és Grasel ugyan 27, a' más kettő közzül is egyik ugyan annyi, a' másik pedig 28 esztendősvolt. Mind a' hárman szökött katonák, és majd tsak nem minden elkövetett gonoszságaikban részesek voltak. Míg a' siralmas házban kitétetve voltak, elainte reménylették, hogy talán kegyelmet nyernek; Grasel keményen viselte magát, még első estve úgy beszéllik, hogy egy magatsinálta notát fuddogált is; de azután mind ő, mind pajtásai megsüggedtek. Olly nagy az ő rablásaiknak, tolvajságaiknak, 's pusztításaiknak a' száma, hogy az a' két gyilkosság is azokhoz járulván, mellyet Grasel egy Obergrünbachí Witzman nevü vendégfogadóson, ki ötöt meg akarta fogni, — és mind a' hárman egy 60 esztendősvaszszony személyen, halálra kincsván azt, elkövették, a' törvény halált ítéltek fejekre. A' másik kettőnek ezek a' neveik: Föhding Jakab, és Stangel Ignátz, emezt szép Nátzinak is nevezték.

* * *

Ennek a' hónapnak első napján jött ki egy híradás itt Bétsben, mellyben a' Stempel, levéltől 's postakotsitól járó pénz' fizetésére szükséges apró ezüst's Conventziósnemü rézpénznek kaphatására egy felváltó-intézetnek felállitása tétetik közönségessé. Van ez a' Dominicanusok' épületében Nro. 713. a' második Udvarban balra a' legelső ajtónál. Nyitva van az minden nap vasárnap 's innepnapokon kívül délelőtti 9—12, délután 3—6 óráig a' közönség szolgálatjára.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

Budáról Januarius 29-dikén. A Magyar Kir. Penziói Intézet a' multt hónapnak 18-dikán tartotta, a' Magyar Kir. Helytartó Tanátsnál Tanácsos, Mélt. Borsodi 's Katymári *Latinovits János* ő Ngának előlülése alatt fél esztendei rendszer ülését. Ez alkalmatossággal az Intézetnek előmenetele forogván szóban, úgy tapasztaltatott, hogy az 1817-diki Sept. 7-dikén tartatott üléstől fogva mostanig 15 új tagokkal nevedett az Intézet, úgy hogy már most 477-en vannak az Intézetnek minden tagjai öszveséggel. — A' rendszer 1-ső 's 2-dik rendű penziót, 300, — 200, — 150, és 100 ftjával ugyan azon Intézetnek fundusából most 5 nyomorék, és szolgálatra éppen nem alkalmas személyek, 60 özvegyek, és 15 árvák huzzák. Az Intézetnek tökevegyna pedig áll 254,362 ftokból.

* * *

Több személyek gyönyörűséggel tapasztalták e' folyó hónapnak 17-dikén egy közönséges embernek ezen nemes tselekedetét Pesten: midőn a' mondott napon a' jég megindult a' Dunán, még a' jégen volt egy öreg ember, a' ki elkészt. A' mint látja a' sarkában lévő veszedelmet, töprenkedve szaladt majd a' Pesti majd ismét a' Budai part felé; de a' mint látta, hogy már a' partra lú nem verekedhetik, elszánja magát, és szinte a' víz közepén megáll. Hirtelen csak ott terem a' Pesti partrol mellette egy ember. Mindenek azt gondolták, hogy ez is Budára akar által menni, és vakmerőségből tesz próbát. De nem, — a' másiknak kimentésére ment ez, hogy azt a' partra kivezesse. A' megijjedt ember most csak ennek a' megszabadítására ment

embernek biztatására sem bálorkodott megindulni; hijjába nyujtotta kalauza neki kezeit, nem akart tellyesséppel utána menni. Utóbb az édesgetések helyett amaz is elő veszi a' botját, és hogymind a' ketten oda ne vesznének, erővel kikergelte a' balgatagot a' partra. A' parton állók ditséretekkel halmozták a' jó szívű szabadítót.

* * *

Budáról e' következő dologt írják. Fél órányi távolságra van ide *Margyetosk*, hol a' minap Gróf *Pejachevich Nep. János* ő Ngrágának ő hazal szénáját estvéli 7 óra tájban valami istentelen gonosztévők meggyújtották. Egyszerre 4 oldalrol ütöttek ki magát a' tűz, úgy hogy ha szinte nem seéna, hanem más lett volna is, még is nehezen lehetett volna oltani. Senki még csak nem is közelíthetvén hozzá, mind az ő, kassz hamuvá lett. Oly nagy világosságot terjesztett el ez a' szörnyű nagy tűz, hogy a' Szeremágnak nagyobb részében, hat éjtzaka felé volt is az idő, még is ollyan világos volt, mint mikor a' legszebben fénylik valamely tiszta nyári este a' hold világa. *Péterváradján* és egyébütt hasonlóképpen lehetett a' világosságot látni, hanem itt némellyek valami természeti jelenésnek tartották azt. Hogy több vajok munkája volt, a' következők annyiban megmutatta; mivel ugyan az nap este egy gabonakereskedőnek házára rá ütöttek azok, de jól be lévén az zárra, a' ház szegietét kezdtek ázni. Azonban éjtzakának az idején az emberek az utassákon fel 's alá futkozván ezzel a' szándékokkal is fel kellett nekik hagyni. Éjjeltájban egy szappanosnak a' házát lepték meg, és egészen kirabolták.

Megtiszteltetések:

A' *Göttingui* Tudós Társaság a' közelebbi múltt esztendőben, N. E. Görög Metropolitá's *Karlovitzi* Érsek *Stratimirovits István* ö Excját, a' maga tiszteletbeli tagjává kinevezte.

Cs. K. Kamarás és Fő-strázsamester *Mélt. Nagy-Ajtai Cserey Farkas* ö Nga, a' maga megboldogott *Kitaibelnek* emlékezetére, Erdélyben, a' maga *Krasznai* Eszterében, éppen azon a' helyen, a' hol egy szőlőlevelü *Kitaibelfüve* (*Kitaibelia Vitifolia*) van, *Kitaibel'* nagy érdemeinek megtisztelése végett egy emlékezetkövet állíttat-fel, e' következőkkel együtt irással:

MEMORIAE
PAULI KITAIBEL
SACRVM

QVI
BOTANICES STVDIVM NON MODO
[COLVIT ASSIDVE

SED
PROMOVIT ETIAM INDEFESSE
AD

EXEMPLVMQVE

QVOD ALIAE PRAESTITERVNT GENTES
IN PANNONIA

OPES HVIVS NATVRAE REGNI

DETEXIT VVLGAVITQVE

ERVDITE ET NITIDE

HINC NOMEN ET MEMORIAM EIVS

IPSA VEGETATIO

AERE PERENNIVS REDDIT.

H i r a d á s.

Az Aradi Magyar Királyi Cameralis Praefectusság részéről, legfelsőbb rendjének következtében, e' következő *Miscalis* jószágok, ugymint:

Tok, melly helységben találtatnak 9 3/4 jobbágytelekek, 99 házhelyekkel,

továbbá 25 zsellérek, 5,323 holdból álló erdőség 3 darabban, 29 1/2 hold szántó-föld, 14 1/4 hold rét, 1 Szilvás kert, 1 malom, 1 kortsma mellyhen bort és pálinkát szoktak mérni; és áll 2 szobákból, 1 konyhábol, egy 12 darab marhára való istállébol, 1 pajtábol és kertből, úgy szinte egy mész égető kementze, és végre vámi haszon is van, melly utolsó az esztendeji jövedelem 1/6 részének 1/3 részéből áll.

Iltyó, melly helységben találtatnak 21 5/8 jobbágytelekek 118 házhelyekkel, továbbá 25 zsellérek, mintegy 1,549 hold erdőség, egy 4 holdat 460 quadrat ölettevő szőlőkert, 54 hold szántó-föld, 246 hold irtás, 1 káposztáskert, a' vámhason 1/6 részének negyed része, egy bor, és pálinka kortsma, egy Uraságháza, mellyhez tartoznak 5 szoba, 1 kamara, 1 két száz akóra való pintze, egy 16 darab marhára való istálló, 4 pajta, 1 két száz mérős hombár; továbbá szarvas marhának és sertéseknek való ól, 1 pajta a' pálinka ház szükségire, és 3 kukoritzatartó kasok.

Szelisitye, melly helységben talátatnak 9 6/8 jobbágy-telekek, 39 házhelyekkel, továbbá 15 zsellérek, 878 1/2 hold erdőség, 86 hold szántó-föld, 40 hold rét, 3 hold irtás, 17 holdas szilvás kert, nem külömben egy vendégfogadó, a' Maros vizén egy malom, a' vámhason 1/6 részének 4-ed része

e' f. eszt. Jun. 30. dikán *Aradon* a' Praefectusság épületében tartandó közönséges kötyavetyénél fogva 3 egymás után következő esztendőkre, ugymint az 1818. diki Nov. 1. ső napjától fogva az 1821. diki Oct. utolsó napjáig inclusive, a' többet-igérőnek árendába fognak adattatni. Hogy azonban tudják-előre is mihez tartani megokat azok, kiknek ezen árendához kedvek volna, egyszersmind e' következő feltételek is közönségessé té-

tesznek: 1) minekelőtte valaki a' licitációhoz bősáttatna, meg kell neki mutatni, hogy van-e a'nyit érő jószág a' mennyit az árendapénz és akár a' jószágban akár pedig a' fundus instructusban minden esetre történhető kár lenne. 2) Az első kikialtás' alkalmatosságával, mindjárt le kell a' Bánatpénznek 10/100 részét tenni, különben licitálni sem lehet; végződén a' kótyavetye, ez a' pénz a' legtöbbet ígérőnek vagy visszaadódik, vagy az előrefizetendő árendapénzbe tudódik, a' többi Licitansoknak pedig tüstént visszaszolgáltatódik. 3) A' meghatározott árenda fizetési summát mindenkor fertály esztendőnként előre az Aradi Cameralis Perceptori kezésába I' kell tenni, ha pedig ez a' fertály esztendőnek elején legfellyebb is 14 nappal tovább maradna: minden további megintés nélkül kitétetik az árendás az árendából. 4) Az árendából származható peres dolgokban, a' N. M. Magyar Kir. Udv. Kamara ítélete alá kell magát az Árendásnak vetni. 5) Az erdőknek megtartásáról és őriztetéséről az Uraság saját költségén fog gondoskodni, ellenben az árendás köteleztetik: 6) az Uraság épületeit reparáltatni, és megjobbítatni annélkül, hogy költsége megtérítetne; hanem minden nevezetesebb jobbitásnak a' rajzolatját felsőbb megvizsgálás és helybehagyás végett a' N. M. Magyar Kir. Udv. Kamarának be kell küldeni. 7) az Árendás minden árenda' elengedésről, vagy kárpótlásról lemondjon. 8) A' gazdasági eszközökről és a' fundus instructusról az által adáskor egy Inventarium készitődik, — az épületek leiratnak, minden meg-

betsültetik, úgy hogy eltérén az árenda ideje mindent ugyan azon állapotban, és bethben kell vissza adni. 9) Az által adás, bethülés és visszavétel törvényes Vármegeyi tanuk előtt emek - meg. 10) Az árendának több feltételeit meg lehet mind Budán a' N. M. Magyar Kir. Udv. Kamaránál, mind pedig Aradon a' Praefectuságnál tudni. Budán Januarius 10-dikén 1818.

H i r d e t é s.

Kálozon T. N. Fehér Vármegyei mező városban a' reánk jövő Apálisnek 14-dikén a' helybéli ser, és palinka házok, úgy a' kereskedéshéli bolt is, a' horzótatolt Urasági jusokkal egyetemben licitáltatni fognak.

A' Serháznál vagyon hat szoba, két konyha, kamara, pintze, bolt, tőpő serház, ábrázlató pintze. — A' Palinka háznál vagyon két szoba, konyha, kamara, több kazánra való palinka ház, egy alkalmatos kuttal. — A' két épület körül vannak nagy ló, tehén, és gőhöl istállók.

A' kinek kedve lesz ezen három teleknek kibérlésére a' reánk jövő Apálisnek 15-dikén magát a' Kálozi Titkósnél jelentse. Költ Kálozon Jan. 20-dikán 1818.

Tudományos Jelentés.

A' Prof. Szlemenits úr Discussiójára, mellyet irt a' Ratio Juris prudentia e nevű munkátsá ellen, a' felelet már felső helyen Revisio végett beadatott, és rövid idő muiva kifog nyomatatni.

3222 forint huszas pénzért, adtak Váltó czédnlában: —

Januarius 30-dikán 297² 31-dikén 298³ — forintot.

A' Marhahúsnak fontja Bétsben, Februáriusra, 27 krajtzárra határozatott